

Nieuwsbrief Heemtuin en Kruidentuin mei / juni 2015

Schapen zijn er.

In mei zijn er drie schapen in de weide gekomen. Tot 1970 was dit een grote moestuin waar de lokale groenteboer, die een winkeltje in de Karstraat had, jarenlang zijn groenten voor de Bommelse bevolking kweekte. Vele eeuwen lagen er binnen de veilige stadsmuren van Zaltbommel grote ruimten waar groenten ed. geteeld werden om bij belegering door een vijand (80-jarige oorlog) voldoende voedsel te hebben voor de burgers.

Schapen waren niet vreemd binnen de stadsmuren. Aan de buitenrand van de stad lagen meerdere boerderijen. Ook hier in de Nonnenstraat. Iedere boer had enkele schapen en er was altijd een boer, die 's morgens langs alle boerderijen ging om als een herder de schapen op te halen en ze vervolgens buiten de stad in een kudde te laten weiden. 's Avonds kwam de kudde de stad weer binnen en werden bij iedere boerderij de schapen weer afgeleverd.

Schapen voeren

Fijn als U met de kinderen de schapen wilt voeren met oud brood. Geen beschimmeld brood geven, want daar worden de schapen ziek van. Ook de ganzen, die bij de schapen lopen lusten best brood, en graan vinden ze natuurlijk ook lekker.

Vijverplanten

Het gaat goed met de nieuwe vijver. Rondom zijn allerlei moerasplanten geplaatst zoals wateraardbei, moeraskruiskruid, Echte koekoeksbloem en kalmoes. Dotterbloemen hebben in het voorjaar al gebloeid en nu staat de Gele lis en de paarse koekoeksbloem in bloei. We hopen dat de planten zich flink uitbreiden en dat er een dichte oevervegetatie ontstaat.

Nieuwe kruiden

Na de winter blijken altijd weer een aantal planten dood te zijn. Bij de stadskwekerij werden nieuwe kruiden besteld zoals ijzerhard, vingerhoedskruid, wijnruit en monnikskap. Op de maandelijkse werkdag zijn deze door vrijwilligers in de tuin geplant en ziet alles er weer verzorgd uit. Nu maar hopen dat ze de komende winter wel overleven. Maar eerst maar genieten van de bloei van de kruiden in juli en augustus.

Kamsalamander

We kennen de gewone watersalamander en de zeldzame kamsalamander. Deze salamander is een flink stuk groter en heeft een kam op zijn rug. Bekend is dat er rondom de stadswallen een flinke populatie kamsalamanders zit. Bij werkzaamheden in de heemtuin wordt altijd wel ergens een kamsalamander gevonden en de eersten zijn ook bij de vijver gesignaleerd. Heel bijzonder!

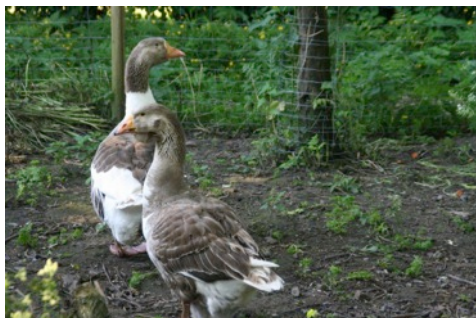

Honden uitlaten

Veel bewoners van de binnenstad, die hun hond uitlaten, lopen via de Oliemolen naar de Stadswallen. Een verzoek aan de hondeneigenaars om de uitwerpselen onder de beukenhaag te schuiven. Wanneer u een schepje meeneemt, dan is dat snel gebeurd. Met elkaar houden we het hier dan mooi.

Ganzen uit Aalst

Sinds kort lopen er twee grote boerenganzen bij de heemtuin. Nu zitten ze nog in de boomgaard bij de kippen, maar de bedoeling is dat ze naar de schapenweide gaan. De ganzen, die los liepen in Aalst, waren voor kinderen iets te brutaal. Hier staan ze veilig achter het hek en kunnen de kinderen ze graan of brood voeren. Gezellig toch.

Schelpen

Onlangs zijn de paden in de heemtuin voorzien van een nieuwe schelpenlaag. Dank aan de gemeente Zaltbommel! Ook voor het nieuwe hek is een nieuwe laag aangebracht. Het ziet er zo weer verzorgd uit.

Bloeiende bomen

Het was een prachtig gezicht: de schapenweide geel van de boterbloemen en op de achtergrond de bloeiende meidoornhagen. Daarboven uit de prachtige bloemen van de Anna Paulownaboom. Binnenkort gaat de catalpa bloeien. In de stinsetuin bloeien op dit moment de voorjaarszonnebloemen en zie je overal de witte bloemen van het daslook. De purperrode bloemen zijn van de donkere ooievaarsbek.

Brakelse kippen

In de boomgaard van de heemtuin loopt nu ook een toom Brakelse kippen. Prachtige rashoenderen, die echter niet uit ons dorp Brakel komen, maar uit het Belgische Brakel.

Het zijn zwart-witte hoenders, van een zeer zeldzaam ras.

Maandelijkse werkochtend

De 1^e zaterdag van de maand is het altijd werkochtend in de heemtuin en kruidentuin. U bent dan ook van harte welkom. Omwonenden en vrijwilligers van de Natuurwacht zijn dan present om in beide tuinen te werken en onderhoud te plegen. Kom gerust eens mee werken.

Nieuwe heining

De heining in de schapenweide is helaas niet goed meer. Op de werkdag in juni zullen we aan de slag gaan om het oude raster te verwijderen. Vooral het prikkeldraad zal verwijderd worden, zodat de schapen zich niet kunnen verwonden. Rondom komt nieuw schapengaas. Een hele klus!

Schapenweide gemaaid.

Eind mei is de schapenweide gemaaid en na het drogen en schudden zal het begin juni in hooipakken worden omgezet. Dank aan de agrariër die dit voor ons heeft gedaan. De schapen kunnen na het vervangen van het raster dan snel naar de grote weide.

